

Arnaitz Fernandez

METEREOLOGIA
DIBULGATZAILEA

ZERURA BEGIRA

“Egonezin handiko pertsona naiz, beti zerura begira ibiltzen dena. Txikitan, elurtea zenean, leiho parean jartzen nintzen, eta nire buruari galderak egiten nizkion. Zergatik gertatzen da hau? Zergatik erortzen da tximista? Zer dago horren atzean? Beticidanik egin dizkiot nire buruari zientziari, astronomiari eta meteorologiari buruzko galderak, eta horregatik erabaki nuen fisika ikastea. Orain ari naiz karrera bukatzen, baina beti izan naiz oso autodidakta, eta, nire kabuz bada ere, jarraituko dut ikasten. Eta batez ere, ikasitakoa gainerakoei azaltzea gustatzen zait. Telebistan agertu ohi naiz, dibulgazio lanetan. Etorkizunean ere halako lanetan ibiltzea gustatuko litzaidake, meteorologia dibulgatzaile gisara”.

“Igogailuan, eguraldiaz galdetzen didatenean, gogoia izaten dut isobara mapa ateratzeko”

Interes propiotik, zeruan ikusten zuena ulertu nahian iritsi zen Arnaitz Fernandez (Iruñea, 1995) meteorologiaren mundura. Geroztik, hangoen eta hemengoan kezkei erantzuten aritzen da, igogailuan nola sare sozialetan. Ikasten duena azaltzea du gogokoen, dibulgazioa, eta horretan dihardu telebista eta irrati saioetan. Pasioaz harago, meteorologiaren garrantziaz eta balioaz ohartarazi nahi izaten du.

 ANDER PEREZ JOSU SANTESTEBAN

Zergatik hitz egiten dugu eguraldiaz zer esan ez dakigunean?

Meteorologiak denongan duelako eragina. Nekazariarentzat, adibidez, oso garrantzitsua da euria egingo duen ala ez jakitea. Bestetik, polemikoa izan daitekeen beste zeozerri buruz ez hitz egiteagatik. Denok dugu eguraldiarekiko interesa.

Ez dago alferrik presente telebista kate guztietan.

Eta gainera, audientzia datuak aztertuta, eguraldi saioek beti izaten dituzte oso datu onak. Eta ez bakarrik eguraldi saioek, baita bestelako dibulgazio saioek ere. Hor ikusten da oso interesatuta gaudela naturan eta gure inguruko fenomenoetan. ETBn, adibidez, eguraldi saioek dituzte datu onenatarikoak.

Jende askok eskatzen dizu eguraldiaren iragarpena?

Bai. Igogailuan, eguraldiaz galdetzen didatenean, gogoia izaten dut isobara mapa bat atera eta azaltzen has-teko. Oso galdera tipikoa izaten da, baina gustura erantzuten dut, eta

batzuetan, uste dut azalpen gehiegi ere ematen dudala. Pasioa duzunean, eguneroko elkarrizketetan ere ikusten da hori. Eta interes hori kutsatzen jakitea artea da. Niri asko gustatzen zait dibulgazio lan hori, saiatzen naiz ingurukoek ere interesa eduki dezaten. Ekuazioetatik urrunduta gauzak beste modu batean kontatzea, hori da dibulgazioa, eta asko gustatzen zait.

Zer erantzuten diezu, eguraldiaz galdetzen dizuten horiei?

Gaur egun, iragarpen bat egiteko, datu zientifikoetan eta eredu meteorologikoetan oinarritu behar dugu, baina egia da nekazal munduko jendeak badietuela jakintza berezi batzuk, zerura begiratu eta hodei motaren arabera gutxi gorabehera zer eguraldi izan dezakegun jakiteko. Kalendario 24 orduz lan egiten duten horiek asko dakite horri buruz, eta polita da, baina ezin gara horretan oinarritu. Eredu meteorologikoak dira gure erreferentzia. Niri, iragarpen bat eskatzen badi-date, kontu zientifikoetan oinarrituko naiz.

"ATMOSFERA KAOTIKOA DA, NAHIZ ETA ORDENAGAILU OSO GARATUAK EDUKI, EZIN IZANGO GARA %100EKO ZIURTASUNERA IRITSI".

Garrantzi handiegia ematen diogu eguraldiari?

Batzuetan informazio gehiegi ematen da, eta prentsa arrosaren eta sentsazionalismoaren eremuan sartzen gara. Orain urte batzuk, oso famatu egin zen ziklogenesi leherkorra. Hala irakurritza beldurra ematen du, baina berez ziklogenesiak oso ohikoak dira. Kontu handia izan behar da halakotan, bestela, gauza garrantzitsu bat gertatzen denean, jendea saturatuta baldin badago, ez dio merezi duen garrantzirik emango.

Asko hobetu dira eguraldia iragartzeko metodoak?

Izugarri. Pasa den mendean konputagailuetan izandako garapena oso garrantzitsua izan zen; horri esker, atmosferan gertatzen diren fenomenoak aurreikus-teko ekuazioak sinplifikatu ahal izan ziren, eta ebatzi, zenbakitan. Bihar euria egiteko %50eko probabilitatea dagoe-la esaten dugu, eta horixe da etorkizunean ere izango dugun iragarpen mota. Atmosfera kaotikoa da, eta beraz, ezin izango gara, nahiz eta ordenagailu oso garatuak eduki, %100eko ziurtasunera iritsi.

Baina jendeak ziurtasun hori exijitzen du.

Bai, batez ere Aste Santuan, edo udan. Horregatik saiatzen naiz azaltzen, iragarpenak asko hobetu direla, pila bat, baina beti egon daitekeela akatsik, atmosfera bera horrelakoa delako, sistema kaotikoa. Zientzialari batek esan zuen tximeleta baten hegadak urakana eragin dezakeela munduaren beste puntan. Horrek laburbiltzen du atmosferaren izatea. Ezin dugu dena kontrolpean eduki.

"Eguraldia erotu da". Hala da?

Egun batetik besterako aldaketak normalak dira, batez ere gure lurraldean eta sasoi honetan. Geroz eta eguzkialdi gehiago daukagu, eta erradiazioa handiagoa denean atmosferaren oreka apurtzen da: egun batean elurra 800 metroan, eta hurrengoan 20 gradutik gorako tenperaturak. Hori normala da. Baina ikusten ari gara nola fenomeno bortitzak gero eta maiztasun handiagoarekin –eta hemen *maiztasuna* da hitz gakoa– gertatzen ari diren. Klima aldaketarekin lotu dezakegu, baina hori ondorioztatzeko urte batzuk pasa beharko dira.

Denentzat da berdina eguraldi ona?

Ez, inondik inora, eta are gutxiago meteorologia zaleontzat. Guk mugimendua nahi izaten dugu atmosferan, beti antizikloi egoeran egotea oso aspergarria litzateke. Ekaitzak, elurteak eta halakoak izatea nahi izaten dugu, beti ere kontuan hartuta bizitzak oso garrantzitsuak direla, eta zaindu behar direla. Baina beti nahiago dugu mugimendua egotea. Niri, hori bai, gustatzen zait eguzkia hartzea; beraz, udan eguzkia egin dezala, eta neguan elurra. Niretzat eguraldi ona eguraldi aldakorra da, ekaitza, kazkabarra, tximistak dituen.

Axola al du eguraldiak konfinamendu garaian?

Adibidez, hainbat hegazkin iritsi da gura osasungintzarako materialarekin, baina ezingo lirerateke heldu iragarpen meteorologikorik gabe. Erakunde batzuek ere aitortu diote meteorologiari garrantzia hori, oinarrizko lanen artean sailkatuz. Guretzat ez da gehiegi aldatuko, ezin gara kalera atera, baina baliatu dezakegu egoera hau zerura begiratzeko, hodei mota ezberdinak ikusteko. Eguneroko bizitzan ez dugu izaten horretarako denborarik. Orain bai. ●